

ZÁPIS ZE ZASEDÁNÍ KOLEGIA MUZEA PAMĚTI XX. STOLETÍ

Termín: 2. 3. 2023

Místo: Nová radnice, zasedací místnost č. 135, Mariánské nám. 2, Praha 1

Přítomni:

Členové kolegia: Petr Kreuz, Zdeněk Lukeš, Jolyon Naegele, Daniel Vaněk, Stanislav Bendl, Ivana Janů, Martin Vadas, Pawel Ukielski připojen on – line

Členové správní rady: Hana Kordová Marvanová, Tomáš Jirsa, František Stárek, Jakub Wolf, Pavel Kugler

Členové dozorčí rady: Václav Bílek, Jan Wolf

Za Muzeum paměti XX. století: ředitel Jan Kalous, Petr Blažek, Veronika Bendová, Kryštof Zeman, Vít Fojtek, Vladana Straková, Tereza Urbič, Jana Sipos

Omluveni: Ludmila Rakušanová, Michael Rund

Program:

1. Návrh libreta stálé expozice v Domě pážat
2. Různé

Jednání řídila H. Kordová Marvanová, předsedkyně správní rady Muzea paměti XX. století.

Ad 1. Úvodem si vzal slovo ředitel muzea J. Kalous, který informoval, že návrh libreta připravila pracovní skupina muzea pod vedením historika Petra Blažka, a též připomněl diskusi v IPR ze dne 9. 11. 2022 o zaměření stálé expozice. Byly vzaty v úvahu také výstavní projekty v zahraničí i u nás, a to jak již existující, tak i plánované.

Poté předal slovo *Petru Blažkovi*. Ten zdůraznil nutnost současně s přípravou stálé expozice co nejdříve vyhlásit veřejnou zakázku na rekonstrukci Domu pážat. **Předpokládáný termín dokončení adaptace Domu pážat včetně stálé expozice je květen 2025.** P. Blažek odkázal na pracovní verzi navrhovaného libreta expozice, o kterém se vede diskuse. Obsahuje nejen podrobné rozčlenění prostoru a návštěvnické trasy, ale také obsahuje harmonogram a navržené složení řešitelského týmu atd. Návrh vychází z dlouhodobé diskuse, na které participovali kromě zaměstnanců také externisté.

Připomněl i některé omezující momenty, a to:

- Velmi omezujícím faktorem je malá plocha pro stálou expozici (cca 400 m²)
- Stejným tématem se zabývají i další instituce (např. Národní muzeum, Vojenský historický ústav, Muzeum hl. m. Prahy, Armádní muzeum Žižkov aj.), což bylo bráno v úvahu.

Při přípravě libreta se tedy pracovní skupina snažila najít téma, které není zpracované stejným způsobem a z podobné perspektivy. Po debatě bylo jako hlavní téma vybráno Československo

a totalitarismus. Zvolená perspektiva umožňuje v rámci pohledu na 20. století zahrnout nejen klíčové období komunistického režimu, ale také období 2. a 3. republiky a nacistické okupace. Každá výstavní místnost obsahuje jedno velké obecné téma, díky čemuž lze nahlížet na dané období také prostřednictvím konkrétních životních příběhů.

Cílem projektu je vytvořit moderní kulturní centrum se stálou expozicí v Domě pážat spolu s živými programy pro různé typy veřejnosti od škol až po různé skupiny včetně turistů. Vedle stálé expozice chce pro výstavní účely a vzdělávání využít také další prostory včetně zahrady, přednáškové haly atd. Prostor nádvoří bude sloužit pro konání různých kulturních akcí.

Ad 2. Diskuse

- *H. Kordová Marvanová* zahájila diskusi a vyzvala účastníky k reakci, připomínkám, námětům.
- Na dotaz týkající se Domečku, kde mučili politické vězně, konkrétně zda je možné ho nějak zapojit do projektu, *P. Blažek* odpověděl, že je to velmi složité, protože spadá pod MV ČR, konkrétně Policii ČR, pod tajnou část (ochrana státních představitelů).
- *F. Stárek* si myslí, že není vhodné v současné době, kdy se zajímáme o Petschkův palác, usilovat o další objekt.
- *H. Kordová Marvanová* by ráda udělala určité shrnutí, závěr, zda kolegium považuje předložený návrh libreta za kvalitní podklad pro zpracování expozice, a vyzvala členy kolegia o připomínky.
- *P. Blažek* zdůraznil, že stálá expozice dává možnost, i když na malém prostoru, ukázat, jakým způsobem dějiny chápat, vnímat dějiny jinak.
- Na dotaz na skladové prostory *P. Blažek* odpověděl, že v rámci stavebních úprav je toto řešeno, včetně umístění recepce. Vzhledem k lokalitě bylo nutné rovněž schválení archeology, kterým byla předložena stavební dokumentace.
- *M. Vadas* připomněl kvalitu promítání ve velké místnosti v patře a nutnost zastínění.
- *P. Blažek* připomněl, že zastínění na nádvoří bude problém. Zastřešení kvůli památkářům není možné. Počítá se zde i s pořádáním koncertů a kavárničkou.
- *H. Kordová Marvanová* upozornila na to, že by bylo vhodné, aby byly řešeny technické podmínky, aby vše bylo uživatelsky příjemné.
- *F. Stárek* navrhuje v diskusi řešit hlavní teze, v rámci stálé expozice ukazovat návštěvníkům, co neměli možnost ještě nikde jinde vidět.
- *H. Kordová Marvanová* upozornila, že v současné době je třeba se zaměřit na realizaci projektu Muzea v Domě pážat, to by sloužilo jako centrum setkávání, místo pro konání různých kulturních akcí.
- *J. Kalous* – socha maršála Koněva je předmět, na kterém se dá vykládat celá škála poválečného dění, které souvisí se Sovětským svazem. Na více podobných předmětů však není v Muzeu kapacita.

- *V. Bílek* měl dotaz, jak velký prostor bude možné využít na další krátkodobé výstavy. *P. Blažek* odpověděl, že velký sál, který má kapacitu asi 80 osob, by mohl sloužit jako prostor pro pořádání různých akcí. Muzeum má k dispozici unikátní sbírku grafik *P. Vošického*, kterou by také rádo vystavilo. Určitá část prostor na chodbách by měla být určena pro zaměstnance. Klíčové je využít co nejvíc prostor pro veřejnost. Poslední místnost by sloužila pro příležitostné výstavy jak vlastní (zpravodajská technika), tak i pro jiné instituce formou zápůjčky.
- *J. Wolf* otevřel téma Strahovský stadion. *H. Kordová Marvanová* navrhuje vyvolat schůzku s *P. Hlaváčkem* na toto téma. *Z. Lukeš* varuje před získáním Strahovského stadionu, finančně nereálné.
- *P. Kreuz* vznesl dotaz, jak bude probíhat přednášková činnost. Zda bude realizována i během rekonstrukce, nebo až bude zahájen provoz v Domě pážat. *P. Blažek* odpověděl, že Dům pážat ještě není ani zkolaudován na tyto účely. Vše se bude se otvírat najednou.
- *H. Kordová Marvanová* upřesnila, že vyhlášení soutěže na rekonstrukci zatím neproběhlo, čekalo se na schválení investičního rozpočtu. Další postup je takový, že odbor majetku vyhlásí soutěž, rozhodne o zhotoviteli a ten na základě projektu arch. Hradečného provede rekonstrukci. Termín ukončení rekonstrukce by měl být max. květen 2025.
- *J. Kalous* – v době rekonstrukce zde nebude možné pořádat žádné akce, dosud se konaly pouze Dny otevřených dveří (což bylo osobní riziko vedení Muzea). Naplánované akce budou probíhat v Knihovně V. H., v Libri prohibiti, na Kampě. Posudky na stálou expozici muzea by bylo optimální zadat 2 odborníkům z ČR a 2 ze zahraničí, návrh by dostala SR ke schválení.
- *H. Kordová Marvanová* sdělila, že dále bude libreto stálé expozice představeno na kulturním výboru. Materiál je třeba zaslat v předstihu, aby se členové kulturního výboru mohli blíže seznámit s návrhem. Poté bude projednán na Radě HMP a dojde k vypsání soutěže tak, aby mohla být uzavřena smlouva ke konci 2023.
- *J. Kalous* informoval o snaze domluvit se s novým radním pro kulturu *J. Pospíšilem* a seznámit ho s harmonogramem prací na stálé expozici s ohledem na možnost pomoci.
- *T. Jirsa* pochválil návrh libreta. Kritické připomínky byly do návrhu zapracovány. Je důležité, aby expozice měla pokud možno jednotící záměr. V tuto chvíli je důležité mladé generaci ukázat, jaký vliv měly různé historické události na vzestup totalitních ideologií ve 20. století.
- *H. Kordová Marvanová* vyzvala členy kolegia, zda by se mohli vyjádřit k návrhu.
- **Všichni velmi oceňují přípravu libreta.** *I. Janů* hodnotí návrh jako výborný.
- *H. Kordová Marvanová* se k hodnocení připojuje a děkuje celému týmu. Je třeba dodat, že muzeum doplňuje něco, co jinde nenajdeme. Důležitá je spolupráce s dalšími institucemi.
- *I. Janů* zmínila důležitou funkci vzdělávací (přednášky pro studenty).

Diskuse k vzdělávání:

- *P. Blažek* vyzdvihl úzkou spolupráci se Smichovskou střední průmyslovou školou a gymnáziem, kde se věnují novým médiím.
- *I. Janů* - děti sledují současnou situaci na Ukrajině. Je příležitost ukázat jim, jak my jsme o svobodu přišli a Ukrajinci si jí nenechají vzít.
- *T. Jirsa* navrhuje, že by Dům pážat mohl sloužit i jako studovna.
- *P. Blažek* připravuje v létě ve spolupráci s ÚSTR letní školu pro učitele v památníku Tří odbojů v Olšanech.
- *M. Vadas* navrhuje prezentovat projekt Muzea na některém gymnáziu a zjistit, jestli je to pro mladou generaci zajímavé.
- *I. Janů* má zkušenost s přednáškami na školách, kde studenti projeví velký zájem.
- *F. Stárek* má informaci, že někteří učitelé dějepisu vytvořili organizaci s názvem Dějepis plus a rozhodli se, že budou učit dějepis jinak. A tady vidí příležitost je oslovit.
- *H. Kordová Marvanová* je nutné posílit propagaci Muzea na školách. Iniciovat schůzku s radním pro školství.
- *H. Kordová Marvanová* uzavřela diskusi konstatováním, že **kolegium za účasti členů správní rady a dozorčí rady plně podpořilo velmi kvalitní návrh kolektivu autorů Československo a totalitarismus**. Poděkovala celému týmu v čele s P. Blažkem a věří, že podobné to bude i na půdě magistrátu na kulturním výboru 2. 5. 2023, kdy bude tento návrh představen. Bylo by dobré, aby se někteří autoři libreta zúčastnili jednání k zodpovězení případných dotazů. Poděkovala všem přítomným za účast a podnětnou diskusi.

Zapsala: V. Straková

Ověřila: H. Kordová Marvanová